Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)

z 22. júna 2023 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti – Justičná spolupráca v trestných veciach – Smernica 2012/13/EÚ – Články 3 a 4 – Povinnosť príslušných orgánov bezodkladne informovať podozrivé a obvinené osoby o ich práve odoprieť výpoveď – Článok 8 ods. 2 – Právo namietať porušenie tejto povinnosti – Vnútroštátna právna úprava, ktorou sa zakazuje trestnému súdu rozhodujúcemu vo veci samej skúmať takéto porušenie *ex offo* – Články 47 a 48 Charty základných práv Európskej únie“

Vo veci C-660/21,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Tribunal correctionnel de Villefranche-sur-Saône (Trestný súd Villefranche-sur-Saône, Francúzsko) z 26. októbra 2021 a doručený Súdnemu dvoru 29. októbra 2021, ktorý súvisí s konaním:

Procureur de la République

proti

K. B.,

F. S.,

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda K. Lenaerts, podpredseda L. Bay Larsen, predsedovia komôr A. Arabadžiev, C. Lycourgos, E. Regan, M. Safjan (spravodajca), P. G. Xuereb, L. S. Rossi, D. Gratsias a M. L. Arastey Sahún, sudcovia S. Rodin, F. Biltgen, N. Piçarra, I. Ziemele a J. Passer,

generálny advokát: P. Pikamäe,

tajomník: S. Beer, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 20. septembra 2022,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– K. B., v zastúpení: C. Lallich a B. Thellier de Poncheville, avocats,

* Jazyk konania: francúzština.

– F. S., v zastúpení: B. Thellier de Poncheville a S. Windey, avocates,

– francúzska vláda, v zastúpení: A. Daniel a A.-L. Desjonquères, splnomocnené zástupkyne,

– Írsko, v zastúpení: M. Browne, Chief State Solicitor, A. Joyce, M. Lane a J. Quaney, splnomocnení zástupcovia, za právnej pomoci R. Farrell, SC, D. Fennelly, BL, a P. Gallagher, SC,

– Európska komisia, v zastúpení: A. Azéma a M. Wasmeier, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 26. januára 2023,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článkov 3 a 4 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2012/13/EÚ z 22. mája 2012 o práve na informácie v trestnom konaní (Ú. v. EÚ L 142, 2012, s. 1), článku 7 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/343 z 9. marca 2016 o posilnení určitých aspektov prezumpcie neviny a práva byť prítomný na konaní pred súdom v trestnom konaní (Ú. v. EÚ L 65, 2016, s. 1) a článku 48 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“).

2 Tento návrh bol podaný v rámci trestného konania začatého proti K. B. a F. S. pre trestné činy krádeže pohonných hmôt.

Právny rámec

Právo Únie

Smernica 2012/13

3 Odôvodnenia 3, 4, 10, 14, 19 a 36 smernice 2012/13 znejú:

„(3) Uplatňovanie zásady vzájomného uznávania rozhodnutí v trestných veciach vychádza z predpokladu, že členské štáty si vzájomne dôverujú v systémoch trestného súdnictva ostatných členských štátov. Rozsah vzájomného uznávania závisí vo veľkej miere od viacerých parametrov, medzi ktoré patria mechanizmy ochrany práv podozrivých alebo obvinených osôb a spoločné minimálne štandardy potrebné pre jednoduchšie uplatňovanie zásady vzájomného uznávania.

(4) Vzájomné uznávanie rozhodnutí v trestných veciach môže účinne fungovať iba v atmosfére dôvery, keď nielen justičné orgány, ale aj všetci účastníci trestného konania považujú rozhodnutia justičných orgánov iných členských štátov za rovnocenné s vlastnými, čo zahŕňa nielen dôveru v primeranosť pravidiel iných členských štátov, ale aj dôveru v správne uplatňovanie týchto pravidiel.

…

(10) Spoločné minimálne pravidlá by mali viesť k vyššej dôvere v systémy trestného súdnictva všetkých členských štátov, čo by následne malo viesť k efektívnejšej justičnej spolupráci v atmosfére vzájomnej dôvery. Uvedené spoločné minimálne pravidlá by sa mali ustanoviť v oblasti informácií v trestnom konaní.

…

(14) Táto smernica… ustanovuj[e] minimálne spoločné normy, ktoré sa majú vzťahovať na oblasť poskytovania informácií o právach a obvineniach osobám podozrivým alebo obvineným zo spáchania trestného činu s cieľom zlepšiť vzájomnú dôveru medzi členskými štátmi. Táto smernica vychádza z práv ustanovených v [C]harte, a najmä v jej článkoch 6, 47 a 48, pričom sa vychádza aj z článkov 5 a 6 [Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podpísaného v Ríme 4. novembra 1950,] v zmysle ich výkladu Európskym súdom pre ľudské práva. …

…

(19) Príslušné orgány by mali podozrivú alebo obvinenú osobu bez meškania buď ústne, alebo písomne informovať o právach ustanovených vo vnútroštátnom práve, ktoré sú nevyhnutné na zaručenie spravodlivého konania, ako sa ustanovuje v tejto smernici. Aby sa umožnilo praktické a efektívne vykonávanie uvedených práv, tieto informácie by sa mali poskytnúť včas v priebehu konania a najneskôr pred prvým úradným výsluchom podozrivej alebo obvinenej osoby policajným orgánom alebo iným príslušným orgánom.

…

(36) Podozrivé alebo obvinené osoby alebo ich advokáti by mali mať v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi právo namietať voči neposkytnutiu informácií podľa tejto smernice alebo voči odmietnutiu poskytnúť tieto informácie alebo určité spisové materiály príslušnými orgánmi. V súvislosti s týmto právom sa od členských štátov nevyžaduje zaviesť osobitné konanie o opravnom prostriedku, samostatný mechanizmus alebo postup na podávanie sťažností, v rámci ktorého možno namietať voči takémuto neposkytnutiu informácií alebo odmietnutiu poskytnutia.“

4 Článok 3 tejto smernice, nazvaný „Právo na informácie o právach“, stanovuje:

„1. Členské štáty zabezpečia, aby sa podozrivým alebo obvineným osobám poskytli bezodkladne informácie aspoň o uvedených procesných právach uplatniteľných podľa vnútroštátneho práva s cieľom umožniť ich účinné uplatňovanie:

a) právo na prístup k advokátovi;

b) nárok na bezplatné právne poradenstvo a podmienky poskytnutia takéhoto poradenstva;

c) právo na informácie o obvinení v súlade s článkom 6;

d) právo na tlmočenie a preklad;

e) právo nevypovedať.

2. Členské štáty zabezpečia, aby sa informácie poskytnuté podľa odseku 1 podali v jednoduchej a prístupnej forme, ústne alebo písomne, pričom sa prihliada na akékoľvek konkrétne potreby podozrivých zraniteľných osôb alebo obvinených zraniteľných osôb.“

5 Článok 4 uvedenej smernice, nazvaný „Písomné poučenie o právach v súvislosti so zatknutím“, stanovuje:

„1. Členské štáty zabezpečia, aby sa podozrivým alebo obvineným osobám, ktoré sú zatknuté alebo zadržané, bezodkladne poskytlo písomné poučenie o právach. Dotknutej osobe sa umožní prečítať si písomné poučenie o právach a ponechať si ho počas celého trvania pozbavenia slobody.

2. Písomné poučenie o právach uvedené v odseku 1 tohto článku obsahuje okrem informácií stanovených v článku 3 aj informácie o týchto právach, tak ako sa uplatňujú vo vnútroštátnom práve:

a) právo na prístup k spisovému materiálu;

b) právo na informovanie konzulárnych orgánov a jednej ďalšej osoby;

c) právo na naliehavú lekársku pomoc a

d) maximálnu dobu, počas ktorej môžu byť podozrivé alebo obvinené osoby pozbavené osobnej slobody predtým, ako budú postavené pred justičný orgán.

3. Písomné poučenie o právach obsahuje základné informácie týkajúce sa všetkých možností podľa vnútroštátneho práva, ako je napadnutie zákonnosti zatknutia, dosiahnutie preskúmania zákonnosti zadržania a požiadanie o predbežné prepustenie.

4. Písomné poučenie o právach sa vypracuje v jednoduchej a zrozumiteľnej forme. Orientačný vzor písomného poučenia o právach je uvedený v prílohe I.

5. Členské štáty zabezpečia, aby podozrivé alebo obvinené osoby dostali písomné poučenie o právach napísané v jazyku, ktorému rozumejú. Ak písomné poučenie o právach nie je v príslušnom jazyku k dispozícii, budú podozrivé alebo obvinené osoby informované o svojich právach ústne v jazyku, ktorému rozumejú. Písomné poučenie o právach v jazyku, ktorému tieto osoby rozumejú, im bude poskytnuté bez zbytočného odkladu.“

6 Článok 8 tejto smernice, nazvaný „Overenie a opravné prostriedky“, znie:

„1. Členské štáty zabezpečia, aby sa poskytnutie informácií podozrivým alebo obvineným osobám podľa článkov 3 až 6 zaznamenalo postupom vedenia záznamov upraveným v práve dotknutého členského štátu.

2. Členské štáty zabezpečia, aby podozrivé alebo obvinené osoby alebo ich advokáti mali právo namietať v súlade s postupmi ustanovenými vo vnútroštátnom práve voči neposkytnutiu informácií alebo voči odmietnutiu poskytnúť tieto informácie príslušnými orgánmi v súlade s touto smernicou.“

Smernica 2013/48/EÚ

7 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/48/EÚ z 22. októbra 2013 o práve na prístup k obhajcovi v trestnom konaní a v konaní o európskom zatykači a o práve na informovanie tretej osoby po pozbavení osobnej slobody a na komunikáciu s tretími osobami a s konzulárnymi úradmi po pozbavení osobnej slobody (Ú. v. EÚ L 294, 2013, s. 1) obsahuje článok 3, nazvaný „Právo na prístup k obhajcovi v trestnom konaní“, ktorý v odseku 1 stanovuje:

„Členské štáty zabezpečia, aby podozrivé a obvinené osoby mali právo na prístup k obhajcovi v takom čase a takým spôsobom, ktorý im umožní reálne a účinne vykonávať ich právo na obhajobu.“

8 Článok 9 tejto smernice, nazvaný „Vzdanie sa práva“, znie:

„1. Bez toho, aby bolo dotknuté vnútroštátne právo, v ktorom sa ustanovuje povinná prítomnosť alebo pomoc obhajcu, členské štáty pri akomkoľvek vzdaní sa práva uvedeného v článku 3 a 10 zabezpečia, aby:

a) podozrivej alebo obvinenej osobe bola poskytnutá, ústne alebo písomne a v jednoduchom jazyku, ktorému rozumie, jasná a dostatočná informácia o obsahu dotknutého práva a o možných dôsledkoch vzdania sa tohto práva a

b) práva sa vzdala dobrovoľne a jednoznačne.

2. Vzdanie sa práva, ktoré možno vykonať písomne alebo ústne, a jeho okolnosti sa zaznamenajú postupom vyhotovovania záznamov v súlade s právom dotknutého členského štátu.

3. Členské štáty zabezpečia, aby podozrivé alebo obvinené osoby mohli odvolať vzdanie sa práva následne kedykoľvek počas trestného konania a aby boli o tejto možnosti informované. Takéto odvolanie je účinné od momentu jeho uplatnenia.“

Smernica 2016/343

9 Článok 7 smernice 2016/343, nazvaný „Právo odoprieť výpoveď a právo nevypovedať vo vlastný neprospech“, stanovuje:

„1. Členské štáty zabezpečia, aby podozrivé a obvinené osoby mali právo odoprieť výpoveď v súvislosti s trestným činom, zo spáchania ktorého sú podozrivé alebo obvinené.

2. Členské štáty zabezpečia, aby podozrivé a obvinené osoby mali právo nevypovedať vo vlastný neprospech.

3. Uplatnenie práva nevypovedať vo vlastný neprospech nebráni príslušným orgánom v získavaní dôkazov, ktoré možno zákonne získať použitím zákonných donucovacích prostriedkov a ktoré existujú nezávisle od vôle podozrivých alebo obvinených osôb.

4. Členské štáty môžu povoliť, aby ich justičné orgány zohľadnili pri rozhodovaní o treste ochotu podozrivej a obvinenej osoby spolupracovať.

5. Uplatnenie práva odoprieť výpoveď alebo práva nevypovedať vo vlastný neprospech podozrivými a obvinenými osobami sa proti nim nepoužije a nepovažuje sa za dôkaz, že spáchali predmetný trestný čin.

6. Tento článok nebráni členským štátom rozhodnúť, že v prípade menej závažných trestných činov sa môže konanie alebo niektoré jeho časti viesť písomne alebo bez výsluchu podozrivej alebo obvinenej osoby príslušnými orgánmi v súvislosti s predmetným trestným činom, ak je to v súlade s právom na spravodlivý proces.“

Francúzske právo

10 Článok 53 prvý odsek Trestného poriadku stanovuje:

„O pristihnutie pri páchaní zločinu alebo prečinu ide v prípade zločinu alebo prečinu, ktorý je práve páchaný alebo bol práve spáchaný. O pristihnutie pri páchaní zločinu alebo prečinu ide aj v prípade, že podozrivá osoba je v čase veľmi blízkom skutku prenasledovaná krikom verejnosti alebo je u nej zistená držba istých predmetov, alebo vykazuje stopy či indície, na základe ktorých sa možno domnievať, že sa zúčastnila na zločine alebo prečine.“

11 Článok 63-1 tohto poriadku znie:

„Dôstojník justičnej polície alebo pod jeho dohľadom príslušník justičnej polície ihneď oboznámi predbežne zadržanú osobu v jazyku, ktorému táto osoba rozumie, prípadne prostredníctvom formulára uvedeného v trinástom odseku:

1° so skutočnosťou, že je predbežne zadržaná, ako aj s dobou trvania tohto opatrenia a prípadne jeho predĺžením alebo predĺženiami,

2° s povahou vyšetrovaného trestného činu, predpokladaným časom a miestom spáchania trestného činu, z ktorého spáchania alebo pokusu o spáchanie je zadržaná osoba podozrivá, ako aj s dôvodmi zadržania podľa bodov 1° až 6° článku 62-2, ktoré odôvodňujú jej predbežné zadržanie,

3° s jej právami, a to:

– s právom upovedomiť o svojom predbežnom zadržaní blízku osobu a svojho zamestnávateľa, a ak je cudzím štátnym príslušníkom, konzulárne orgány štátu, ktorého je štátnym príslušníkom, a prípadne s právom komunikovať s týmito osobami v súlade s článkom 63-2,

– s právom na lekárske vyšetrenie v súlade s článkom 63-3,

– s právom na prístup k advokátovi v súlade s článkami 63-3-1 až 63-4-3,

– v relevantnom prípade s právom na pomoc tlmočníka,

– s právom čo najskôr, najneskôr však pred prípadným predĺžením doby predbežného zadržania, nahliadnuť do dokumentov uvedených v článku 63-4-1,

– s právom podať pripomienky prokurátorovi republiky alebo prípadne sudcovi, ktorý rozhoduje o prepustení na slobodu a väzbe, pokiaľ tento sudca či prokurátor rozhoduje o prípadnom predĺžení doby zadržania, s cieľom domôcť sa ukončenia tohto opatrenia. Ak sa dotknutá

osoba nedostaví pred sudcu či prokurátora, môže svoje pripomienky podať ústne do zápisnice o výsluchu, ktorá sa doručí sudcovi alebo prokurátorovi ešte predtým, ako bude rozhodovať o predĺžení opatrenia,

– s právom vypovedať, odpovedať na otázky, ktoré jej boli položené, alebo nevypovedať v rámci výsluchu po tom, ako uviedla svoju totožnosť.

…

Informácie poskytnuté podľa tohto článku sa zaznamenajú do zápisnice o predbežnom zadržaní a zadržaný ich potvrdí svojím podpisom. V prípade odmietnutia podpisu sa táto skutočnosť zaznamená.

Podľa článku 803-6 sa zadržanej osobe odovzdá pri oznámení jej predbežného zadržania dokument, v ktorom sú uvedené tieto práva.“

12 Podľa článku 63-4-1 tohto poriadku:

„Advokát môže na vlastnú žiadosť nahliadnuť do zápisnice vyhotovenej podľa článku 63-1 predposledného odseku, v ktorej je zaznamenané oznámenie o predbežnom zadržaní a o právach s tým spojených, do lekárskeho potvrdenia vystaveného podľa článku 63-3, ako aj do zápisnice z výsluchu osoby, ktorej poskytuje pomoc. Nemôže si vyžiadať alebo vyhotoviť ich kópiu. Môže si však robiť poznámky.

Aj zadržaná osoba môže nahliadnuť do dokumentov uvedených v prvom odseku tohto článku alebo do ich kópie.“

13 Článok 73 toho istého poriadku stanovuje:

„V prípade pristihnutia pri páchaní zločinu alebo pri páchaní prečinu, za ktorý možno uložiť trest odňatia slobody, je každá osoba oprávnená zadržať páchateľa a predviesť ho pred najbližšieho dôstojníka justičnej polície.

Keď je osoba predvedená pred dôstojníka justičnej polície, jej predbežné zadržanie policajným orgánom nie je v prípade splnenia podmienok tohto opatrenia stanovených v Trestnom poriadku povinné, pokiaľ nie je nútená zostať k dispozícii vyšetrovateľom a bola informovaná o tom, že môže kedykoľvek opustiť priestory policajnej alebo žandárskej stanice. Tento odsek sa však neuplatňuje, ak bola osoba na základe použitia donucujúceho opatrenia predvedená pred dôstojníka justičnej polície orgánom verejnej moci.“

14 Článok 385 prvý a šiesty odsek Trestného poriadku stanovuje:

„Trestný súd je oprávnený vyhlásiť konania, o ktorých rozhoduje, za neplatné. To neplatí, ak rozhoduje o postúpení veci nariadenom vyšetrovacím sudcom alebo vyšetrovacím senátom.

…

V každom prípade musia byť námietky neplatnosti vznesené pred akýmkoľvek úkonom obhajoby vo veci samej.“

Konania vo veciach samých a prejudiciálna otázka

15 Dňa 22. marca 2021 večer boli K. B. a F. S. zadržaní príslušníkmi justičnej polície z dôvodu ich podozrivej prítomnosti na parkovisku istej spoločnosti. Policajti konštatovali, že nákladné auto odstavené na tomto parkovisku má otvorenú nádrž a v jeho blízkosti sa nachádzajú kanistre. O 22.25 hod. títo policajní príslušníci zatkli K. B. a F. S., ktorí sa pokúšali ukryť, a nasadili im putá, a hneď začali vyšetrovanie týkajúce sa pristihnutia pri páchaní trestného činu krádeže pohonných hmôt na základe článku 53 prvého odseku Trestného poriadku.

16 Príslušníci justičnej polície po vypočutí K. B. a F. S. bez toho, aby ich pritom vopred poučili o právach stanovených v článku 63-1 Trestného poriadku, upovedomili dôstojníka justičnej polície, ktorý požiadal o okamžité predvedenie obidvoch podozrivých na účely ich predbežného zadržania v súlade s článkom 73 *in fine* Trestného poriadku.

17 Príslušníci justičnej polície, ktorí tento pokyn neuposlúchli, privolali iného dôstojníka justičnej polície, ktorý sa dostavil na miesto o 22.40 hod., a namiesto toho, aby vo vzťahu k obidvom podozrivým rozhodol o predbežnom zadržaní, poučil ich o uvedených právach a upovedomil prokurátora republiky, tak ako to vyžaduje francúzske právo, vykonal prehliadku vozidla týchto osôb. Pri tejto prehliadke boli nájdené usvedčujúce dôkazy, akými sú viečka, lievik a elektrické čerpadlo. Daný dôstojník položil K. B. a F. S. otázky, na ktoré títo odpovedali.

18 O 22.50 hod. bol prokurátor republiky upovedomený o predbežnom zadržaní F. S. a K. B., ktorí boli poučení o svojich právach vrátane práva odoprieť výpoveď o 23.00 hod. a 23.06 hod.

19 Tribunal correctionnel de Villefranche-sur-Saône (Trestný súd Villefranche-sur-Saône, Francúzsko), na ktorom sa prejednáva trestné konanie vedené proti K. B. a F. S. pre trestné činy krádeže pohonných hmôt a ktorý je vnútroštátnym súdom, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, konštatuje, že v predmetnom prípade došlo k tomu, že niektoré vyšetrovacie úkony boli vykonané a vyjadrenia v neprospech zadržaných boli zaznamenané predtým, ako boli K. B. a F. S. poučení o svojich právach, čo je v rozpore s článkom 63-1 Trestného poriadku, ktorým sa preberajú články 3 a 4 smernice 2012/13. Vnútroštátny súd sa z dôvodu toho, že k ich predbežnému zadržaniu, k upovedomeniu prokurátora a k poučeniu o ich právach, predovšetkým o práve odoprieť výpoveď, došlo oneskorene, domnieva, že bolo porušené právo nevypovedať vo vlastný neprospech. Za týchto okolností by v súlade s judikatúrou Cour de cassation (Kasačný súd, Francúzsko) mali byť prehliadka vozidla, predbežné zadržanie podozrivých a všetky z toho vyplývajúce úkony v zásade vyhlásené za neplatné.

20 V tejto súvislosti zo spisu, ktorý má Súdny dvor k dispozícii, vyplýva, že podľa článku 385 Trestného poriadku námietky neplatnosti konania, akou je aj porušenie povinnosti stanovenej v článku 63-1 Trestného poriadku informovať osobu o práve odoprieť výpoveď v okamihu jej predbežného zadržania, musí dotknutá osoba alebo jej advokát vzniesť pred akýmkoľvek úkonom obhajoby vo veci samej. Z tohto spisu tiež vyplýva, že K. B. a F. S. bola poskytnutá pomoc advokáta, ale že tento advokát ani K. B. a F.S. pred začatím obhajoby vo veci samej nevzniesli námietku neplatnosti v zmysle článku 385 Trestného poriadku, ktorá by bola založená na porušení tejto povinnosti.

21 Okrem toho vnútroštátny súd uvádza, že Cour de cassation (Kasačný súd) poskytol výklad článku 385 Trestného poriadku v tom zmysle, že súdom rozhodujúcim vo veci samej zakazuje skúmať neplatnosť konania *ex offo*, s výnimkou neplatnosti konania vyplývajúcej z neexistencie ich

právomoci, pokiaľ obvinený, ktorý má právo na pomoc advokáta, môže v čase, keď sa dostaví na súd alebo je zastúpený pred súdom, namietať takúto neplatnosť pred akýmkoľvek úkonom obhajoby vo veci samej, pričom tento obvinený má okrem toho rovnakú možnosť v odvolacom konaní v prípade, že sa nedostavil na súd alebo nebol zastúpený v prvostupňovom konaní. Takto vykladaný článok 385 Trestného poriadku teda zakazuje vnútroštátnemu súdu, aby *ex offo* skúmal porušenie povinnosti uvedenej v predchádzajúcom bode tohto rozsudku.

22 Vnútroštátny súd sa v tomto kontexte zamýšľa nad tým, či zákaz, ktorým je viazaný na základe článku 385 Trestného poriadku, skúmať *ex offo* porušenie povinnosti stanovenej právom Únie, akou je aj povinnosť bezodkladne informovať podozrivé a obvinené osoby o ich práve odoprieť výpoveď, stanovená v článkoch 3 a 4 smernice 2012/13, je v súlade s týmto právom.

23 V tejto súvislosti pripomína, že uplatnenie práva Únie vnútroštátnym súdom *ex offo* patrí vzhľadom na to, že toto právo neobsahuje procesné pravidlá, do procesnej autonómie členských štátov, a to v medziach zásad ekvivalencie a efektivity. Súdny dvor pritom v rozsudku zo 14. decembra 1995, Peterbroeck (C-312/93, EU:C:1995:437), rozhodol, že právo Únie bráni uplatneniu vnútroštátneho procesného pravidla, ktoré zakazuje vnútroštátnemu súdu konajúcemu v rámci svojej právomoci preskúmať *ex offo* zlučiteľnosť aktu vnútroštátneho práva s ustanovením práva Únie, ak sa osoba podliehajúca súdnej právomoci nedomáhala jeho uplatnenia v určitej lehote.

24 Okrem toho sa vnútroštátny súd odvoláva na judikatúru Súdneho dvora v oblasti nekalých podmienok, v ktorej Súdny dvor dospel k záveru, že vnútroštátny súd je povinný skúmať *ex offo* porušenie určitých ustanovení smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Ú. v. ES L 95, 1993, s. 29; Mim. vyd. 15/002, s. 288), a to z dôvodu, že takéto preskúmanie umožňuje dospieť k výsledkom, ktoré táto smernica ukladá. Táto judikatúra tak priznáva vnútroštátnemu súdu postavenie orgánu členského štátu, rovnako ako aj s tým súvisiacu povinnosť plnohodnotného účastníka procesu preberania smerníc do vnútroštátneho právneho poriadku v špecifickom kontexte vyznačujúcom sa znevýhodneným postavením jedného účastníka konania. Takéto úvahy o spotrebiteľovi pritom podľa jeho názoru možno preniesť aj na obvineného v trestnom konaní, a to tým viac, že obvinenému pri uplatňovaní jeho práv nevyhnutne neposkytuje pomoc advokát.

25 Za týchto okolností Tribunal correctionnel de Villefranche-sur-Saône (Trestný súd Villefranche-sur-Saône) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Majú sa článok 3 (Právo na informácie o právach) a článok 4 (Písomné poučenie o právach v súvislosti so zatknutím) [smernice 2012/13], článok 7 (Právo odoprieť výpoveď) [smernice 2016/343], ako aj článok 48 (Prezumpcia neviny a právo na obhajobu) Charty… vykladať tak, že bránia zákazu, ktorým je viazaný vnútroštátny súd, prihliadať *ex offo* na porušenie práva na obhajobu, ako ho zaručujú vyššie uvedené smernice, a to najmä v rozsahu, v akom sa súdu zakazuje, aby na účely vyhlásenia neplatnosti konania prihliadal *ex offo* na neexistenciu poučenia o práve odoprieť výpoveď v okamihu zatknutia, resp. oneskorené poučenie o práve odoprieť výpoveď?“

O prejudiciálnej otázke

26 Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora v rámci postupu spolupráce medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdnym dvorom zavedeného článkom 267 ZFEÚ prináleží Súdnemu dvoru poskytnúť vnútroštátnemu súdu užitočnú odpoveď, ktorá mu umožní rozhodnúť prejednávaný spor. Z tohto pohľadu Súdnemu dvoru prináleží v prípade potreby preformulovať otázky, ktoré sú mu položené. Navyše Súdny dvor môže vziať do úvahy aj ustanovenia práva Únie, na ktoré sa vnútroštátny súd v znení svojej otázky neodvolával (rozsudok z 15. júla 2021, Ministrstvo za obrambo, C-742/19, EU:C:2021:597, bod 31).

27 Okolnosť, že vnútroštátny súd po formálnej stránke položil prejudiciálnu otázku s odkazom na určité ustanovenia práva Únie, totiž nebráni tomu, aby Súdny dvor poskytol tomuto súdu všetky prvky výkladu, ktoré môžu byť užitočné na rozhodnutie veci, ktorú prejednáva, či už na ne v texte svojich otázok odkázal, alebo nie. Súdnemu dvoru v tejto súvislosti prináleží, aby zo všetkých informácií, ktoré poskytol vnútroštátny súd, a najmä z odôvodnenia jeho návrhu na začatie prejudiciálneho konania, vybral tie prvky práva Únie, ktoré si vyžadujú výklad so zreteľom na predmet sporu [rozsudok z 22. decembra 2022, Ministre de la Transition écologique a Premier ministre (Zodpovednosť štátu za znečistenie ovzdušia), C-61/21, EU:C:2022:1015, bod 34, ako aj citovaná judikatúra].

28 V predmetnom prípade treba po prvé poznamenať, že prejudiciálna otázka sa okrem iného týka článku 7 smernice 2016/343, ktorý vo svojom odseku 1 stanovuje, že členské štáty musia zabezpečiť, aby podozrivé a obvinené osoby mali právo odoprieť výpoveď v súvislosti s trestným činom, zo spáchania ktorého sú podozrivé alebo obvinené.

29 Treba však uviesť, že návrh na začatie prejudiciálneho konania bol podaný v kontexte, v ktorom bola dotknutým osobám poskytnutá informácia týkajúca sa práva odoprieť výpoveď oneskorene, keďže, tak ako vyplýva z bodov 16 až 19 tohto rozsudku, pred tým, ako im bola táto informácia poskytnutá, zo strany policajných príslušníkov a dôstojníka justičnej polície im boli kladené otázky a boli zaznamenané ich vyjadrenia svedčiace v ich neprospech. Tento návrh sa teda týka dôsledkov, ktoré musí súd rozhodujúci vo veci samej prípadne vyvodiť z oneskoreného poskytnutia uvedenej informácie, a to v situácii, že toto oneskorenie tieto osoby alebo ich advokáti nenamietali v lehote stanovenej právom dotknutého členského štátu. Povinnosť príslušných orgánov bezodkladne poskytnúť podozrivým alebo obvineným osobám informácie a poučenie o právach týkajúce sa najmä práva odoprieť výpoveď, ako aj povinnosť členských štátov zabezpečiť, aby bolo možné namietať proti neposkytnutiu alebo odmietnutiu poskytnúť takéto informácie alebo poučenia, sú osobitne upravené smernicou 2012/13, a to konkrétne, pokiaľ ide o prvú uvedenú povinnosť, v jej článkoch 3 a 4, a tiež pokiaľ ide o druhú uvedenú povinnosť, v jej článku 8 ods. 2 Preto, tak ako v podstate uviedol generálny advokát v bodoch 31 až 35 svojich návrhov, na prejudiciálnu otázku treba odpovedať len z hľadiska tejto smernice.

30 Po druhé z odôvodnenia 14 smernice 2012/13 vyplýva, že táto smernica vychádza z práv ustanovených najmä v článkoch 47 a 48 Charty a má za cieľ podporovať tieto práva vo vzťahu k podozrivým alebo obvineným osobám v rámci trestných konaní (pozri v tomto zmysle rozsudok z 19. septembra 2019, Rajonna prokuratura Lom, C-467/18, EU:C:2019:765, bod 37).

31 Hoci pritom prejudiciálna otázka odkazuje len na článok 48 Charty týkajúci sa prezumpcie neviny a práva na obhajobu, treba pripomenúť, že Súdny dvor už rozhodol, že právo odoprieť výpoveď je zaručené nielen týmto článkom, ale aj článkom 47 druhým odsekom Charty týkajúcim sa práva na

spravodlivé prejednanie veci (pozri v tomto zmysle rozsudok z 2. februára 2021, Consob, C-481/19, EU:C:2021:84, bod 45). Túto otázku teda treba preskúmať aj z hľadiska tohto druhého uvedeného ustanovenia Charty.

32 Za týchto okolností treba konštatovať, že vnútroštátny súd sa v podstate pýta, či sa články 3 a 4, ako aj článok 8 ods. 2 smernice 2012/13 v spojení s článkami 47 a 48 Charty majú vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá súdu rozhodujúcemu vo veci samej, konajúcemu v trestnej veci, zakazuje, aby na účely vyhlásenia konania za neplatné skúmal *ex offo* porušenie povinnosti príslušných orgánov podľa týchto článkov 3 a 4 bezodkladne informovať podozrivé alebo obvinené osoby o ich práve odoprieť výpoveď.

33 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že podľa článku 3 ods. 1 písm. e) a článku 3 ods. 2, ako aj článku 4 ods. 1 a 2 smernice 2012/13 musia členské štáty zabezpečiť, aby sa podozrivým alebo obvineným osobám poskytli bezodkladne ústne alebo písomné informácie, a ak sú tieto osoby zatknuté alebo zadržané, písomné poučenie o právach, týkajúce sa okrem iného práva odoprieť výpoveď, s cieľom umožniť účinné uplatňovanie tohto práva. Tieto ustanovenia tak stanovujú povinnosť príslušných orgánov členských štátov bezodkladne informovať podozrivé alebo obvinené osoby o tomto práve, pričom treba uviesť, že bez ohľadu na prípadnú prísnejšiu povahu tejto povinnosti, pokiaľ ide o tie podozrivé alebo obvinené osoby, ktoré sú zatknuté alebo zadržané, z odôvodnenia 19 tejto smernice vyplýva, že vyššie uvedené informácie sa v každom prípade musia poskytnúť najneskôr pred prvým úradným výsluchom podozrivej alebo obvinenej osoby policajným orgánom alebo iným príslušným orgánom.

34 V predmetnom prípade vnútroštátny súd v podstate konštatoval, že K. B. a F. S., ktorí boli zatknutí pri páchaní trestného činu, a teda ako osoby, ktoré sú zatknuté a podozrivé zo spáchania trestného činu, mali byť bezodkladne informovaní o svojom práve odoprieť výpoveď na základe vnútroštátneho práva, ktorým sa preberajú ustanovenia smernice 2012/13 uvedené v predchádzajúcom bode, boli o tomto práve informovaní oneskorene, to znamená až po tom, čo im zo strany policajných príslušníkov a dôstojníka justičnej polície boli kladené otázky a boli zaznamenané ich vyjadrenia svedčiace v ich neprospech.

35 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že podľa článku 8 ods. 2 smernice 2012/13 musia členské štáty zabezpečiť, aby podozrivé alebo obvinené osoby alebo ich advokáti mali právo namietať v súlade s postupmi ustanovenými vo vnútroštátnom práve voči neposkytnutiu informácií alebo voči odmietnutiu poskytnúť tieto informácie príslušnými orgánmi v súlade s touto smernicou.

36 Toto ustanovenie sa má uplatňovať okrem iného v situácii, keď bola informácia týkajúca sa práva odoprieť výpoveď poskytnutá oneskorene. Keďže totiž článok 3 ods. 1 a článok 4 ods. 1 tejto smernice vyžadujú, aby podozrivé alebo obvinené osoby boli bezodkladne informované o svojom práve odoprieť výpoveď, informáciu v tejto súvislosti poskytnutú bez toho, aby bola dodržaná táto požiadavka bezodkladnosti, nemožno považovať za informáciu poskytnutú „v súlade“ s touto smernicou. Na základe článku 8 ods. 2 uvedenej smernice teda podozrivé alebo obvinené osoby alebo ich advokáti musia mať možnosť toto neoznámenie namietať.

37 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že vzhľadom na význam práva na účinný prostriedok nápravy, ktoré je chránené článkom 47 prvým odsekom Charty, článok 8 ods. 2 smernice 2012/13 bráni akémukoľvek vnútroštátnemu opatreniu, ktoré bráni výkonu účinných opravných prostriedkov v prípade porušenia práv chránených touto smernicou (rozsudok z 19. septembra 2019, Rajonna prokuratura Lom, C-467/18, EU:C:2019:765, bod 57).

38 Toto ustanovenie smernice 2012/13 však tým, že odkazuje na „vnútroštátne konania“, nespresňuje ani spôsoby a lehoty, v ktorých podozrivé a obvinené osoby, ako aj prípadne ich advokáti, môžu namietať porušenie povinnosti bezodkladne informovať takéto podozrivé a obvinené osoby o ich práve odoprieť výpoveď, a ani prípadné procesné dôsledky vyplývajúce z tohto nenamietania, akým je aj možnosť súdu rozhodujúceho vo veci samej, konajúceho v trestnej veci, skúmať *ex offo* takéto porušenie na účely vyhlásenia konania za neplatné. Voľná úvaha, ktorá je takto ponechaná členským štátom pri stanovení týchto spôsobov a dôsledkov, je ďalej potvrdená odôvodnením 36 tejto smernice, podľa ktorého sa na základe práva namietať v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi voči prípadnému neposkytnutiu informácií podľa tejto smernice alebo voči odmietnutiu poskytnúť tieto informácie alebo určité spisové materiály príslušnými orgánmi od členských štátov nevyžaduje zaviesť osobitné konanie o opravnom prostriedku, samostatný mechanizmus alebo postup na podávanie sťažností, v rámci ktorého možno namietať voči takémuto neposkytnutiu informácií alebo odmietnutiu poskytnutia.

39 Treba preto konštatovať, že smernica 2012/13 nestanovuje pravidlá upravujúce prípadnú možnosť súdu rozhodujúceho vo veci samej, konajúceho v trestnej veci, skúmať *ex offo* porušenie povinnosti bezodkladne informovať takéto podozrivé a obvinené osoby o ich práve odoprieť výpoveď, na účely vyhlásenia konania za neplatné.

40 Treba však pripomenúť, že členské štáty sú pri vykonávaní článku 3 ods. 1 písm. e), článku 4 ods. 1 a článku 8 ods. 2 smernice 2012/13 povinné v súlade s článkom 51 ods. 1 Charty zabezpečiť dodržiavanie požiadaviek vyplývajúcich tak z práva na účinný prostriedok nápravy a z práva na spravodlivé prejednanie veci, ktoré sú zakotvené v článku 47 prvom a druhom odseku Charty, ako aj z práva na obhajobu zakotveného v článku 48 ods. 2 Charty, ktoré je konkretizované týmito ustanoveniami smernice 2012/13 [pozri v tomto zmysle rozsudok z 1. augusta 2022, TL (Neprítomnosť tlmočníka a neexistencia prekladu), C-242/22 PPU, EU:C:2022:611, bod 42].

41 Treba dodať, že podľa článku 52 ods. 3 Charty majú práva, ktoré obsahuje Charta, rovnaký zmysel a rozsah ako zodpovedajúce práva zaručené Európskym dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podpísaným 4. novembra 1950 v Ríme (ďalej len „EDĽP“), čo nebráni tomu, aby právo Únie priznávalo širší rozsah ochrany týchto práv. Pri výklade práv zaručených článkom 47 prvým a druhým odsekom a článkom 48 ods. 2 Charty teda Súdny dvor musí zohľadniť zodpovedajúce práva zaručené článkami 6 a 13 EDĽP, tak ako ich vykladá Európsky súd pre ľudské práva, ako úroveň minimálnej ochrany (pozri v tomto zmysle rozsudky z 2. februára 2021, Consob, C-481/19, EU:C:2021:84, bod 37 a citovanú judikatúru, ako aj z 9. marca 2023, Intermarché Casino Achats/Komisia, C-693/20 P, EU:C:2023:172, body 41 až 43). V odôvodnení 14 smernice 2012/13 sa navyše výslovne uvádza skutočnosť, že táto smernica vychádza okrem iného z tohto článku 6, tak ako ho vykladá Európsky súd pre ľudské práva.

42 V tejto súvislosti a s výhradou overenia zo strany vnútroštátneho súdu treba uviesť, že tak ako vyplýva z vysvetlení poskytnutých francúzskou vládou v jej písomných pripomienkach a na pojednávaní, francúzske trestné právo, predovšetkým článok 63-1 ods. 3, článok 63-4-1 a článok 385 Trestného poriadku, umožňuje podozrivým alebo obvineným osobám, ako aj prípadne ich advokátom, akýmikoľvek prostriedkami a kedykoľvek v čase od ich predbežného zadržania do prezentácie obhajoby vo veci samej, namietať akékoľvek porušenie povinnosti bezodkladne informovať podozrivé alebo obvinené osoby o ich práve odoprieť výpoveď, ktoré vyplýva z článkov 3 a 4 smernice 2012/13, pričom treba spresniť, že tak tieto podozrivé a obvinené osoby, ako aj ich advokát, majú právo na prístup k spisu, a najmä k zápisnici, v ktorej je zaznamenané oznámenie o predbežnom zadržaní a s tým súvisiace práva.

43 Členské štáty však môžu na základe miery voľnej úvahy, ktorú im ponecháva smernica 2012/13, časovo obmedziť namietanie takéhoto porušenia na štádium predchádzajúce prezentovaniu obhajoby vo veci samej. Osobitne treba konštatovať, že zákaz uložený trestnému súdu rozhodujúcemu vo veci samej skúmať toto porušenie *ex offo*, na účely vyhlásenia konania za neplatné, v zásade rešpektuje právo na účinný prostriedok nápravy a právo na spravodlivé prejednanie veci zakotvené v článku 47 prvom a druhom odseku Charty, ako aj právo na obhajobu zakotvené v článku 48 ods. 2 Charty, pokiaľ podozrivé osoby, obvinené osoby alebo ich advokát mali konkrétnu a účinnú možnosť namietať dotknuté porušenie a na tento účel mali k dispozícii primeranú lehotu, ako aj prístup k spisu.

44 S cieľom zabezpečiť potrebný účinok práva odoprieť výpoveď je však potrebné spresniť, že takýto záver platí len vtedy, ak tieto osoby v lehote, ktorá im je poskytnutá na to, aby namietali porušenie článku 3 ods. 1 písm. e) a článku 4 ods. 1 smernice 2012/13, konkrétne a účinne disponovali právom na prístup k advokátovi, tak ako je toto zakotvené v článku 3 smernice 2013/48 a tak ako ho uľahčuje mechanizmus právnej pomoci stanovený smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1919 z 26. októbra 2016 o právnej pomoci pre podozrivé a obvinené osoby v trestnom konaní a pre vyžiadané osoby v konaní o európskom zatykači (Ú. v. EÚ L 297, 2016, s. 1).

45 Tento výklad uvedených ustanovení smernice 2012/13 v spojení s článkami 47 a 48 Charty potvrdzuje aj judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva týkajúca sa článku 6 EDĽP, v ktorej už bolo rozhodnuté, že situáciu osobitnej zraniteľnosti obvineného v štádiu vyšetrovania v rámci prípravy na súdne konania možno primerane kompenzovať len pomocou advokáta, ktorého úloha spočíva najmä v zabezpečení toho, aby bolo rešpektované právo každého obvineného nevypovedať vo vlastný neprospech (rozsudok ESĽP, 27. novembra 2008, Salduz v. Turecko, CE:ECHR:2008:1127JUD003639102, § 54).

46 Skutočnosť, že podozrivým a obvineným osobám musí vnútroštátne právo poskytovať konkrétnu a účinnú možnosť využiť pomoc advokáta, však nevylučuje to, že v prípade, že sa tejto možnosti zrieknu, im v zásade prináleží znášať prípadné dôsledky tohto vzdania sa, pokiaľ k tomuto vzdaniu sa práva došlo v súlade s podmienkami stanovenými v článku 9 smernice 2013/48. Osobitne odsek 1 tohto ustanovenia stanovuje, že podozrivej alebo obvinenej osobe musí byť poskytnutá, ústne alebo písomne a v jednoduchom jazyku, ktorému rozumie, jasná a dostatočná informácia o obsahu práva na prístup k advokátovi a o možných dôsledkoch vzdania sa tohto práva a že k vzdaniu sa tohto práva musí dôjsť dobrovoľne a jednoznačne.

47 Úvaha uvedená v bode 44 tohto rozsudku nie je spochybnená skutočnosťou, že článok 8 ods. 2 smernice 2012/13 stanovuje, že možnosť namietať porušenie povinnosti bezodkladne informovať podozrivé alebo obvinené osoby o ich práve odoprieť výpoveď musí mať podozrivá alebo obvinená osoba, „alebo“ ich advokát. Túto priraďovaciu spojku treba totiž chápať v tom zmysle, že táto podozrivá osoba alebo táto obvinená osoba musia sami namietať takéto porušenie len v tých prípadoch, keď sa platne vzdali možnosti nechať si poskytnúť pomoc od advokáta, pričom platnosť tohto vzdania sa musí byť overená súdom, alebo keď uprednostňujú skôr namietať toto porušenie osobne než prostredníctvom svojho advokáta.

48 Okrem toho treba ešte uviesť, že podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ak sa zistí procesná vada, prináleží vnútroštátnym súdom, aby posúdili otázku, či bola táto vada odstránená v priebehu ďalšieho konania, pričom absencia takéhoto posúdenia je sama osebe *prima facie* nezlučiteľná s požiadavkami spravodlivého procesu v zmysle článku 6 EDĽP (rozsudok ESĽP, 28. januára 2020, Mehmet Zeki Çelebi v. Turecko, CE:ECHR:2020:0128JUD002758207, § 51). V prípade, že podozrivý nebol včas informovaný o svojom práve nevypovedať vo vlastný

neprospech a odoprieť výpoveď, treba určiť, či napriek tomuto nedostatku možno trestné konanie ako celok považovať za spravodlivé, pričom sa zohľadní celý rad faktorov, medzi ktoré patrí otázka, či vyjadrenia zaznamenané v prípade neposkytnutia takejto informácie sú integrálnou alebo významnou súčasťou usvedčujúcich dokumentov, ako aj dôkazná sila ostatných dokumentov v spise (pozri v tomto zmysle rozsudok ESĽP, 13. septembra 2016, Ibrahim a i. v. Spojené kráľovstvo, CE:ECHR:2016:0913JUD005054108, § 273 a 274).

49 Z vyššie uvedených úvah vyplýva, že nemožno usudzovať, že vnútroštátna právna úprava, ktorá súdu rozhodujúcemu vo veci samej, konajúcemu v trestnej veci, zakazuje, aby na účely vyhlásenia konania za neplatné skúmal *ex offo* porušenie povinnosti príslušných orgánov podľa týchto článkov 3 a 4 smernice 2012/13 bezodkladne informovať podozrivé alebo obvinené osoby o ich práve odoprieť výpoveď, porušuje články 47 a 48 Charty, pokiaľ tieto podozrivé alebo obvinené osoby neboli zbavené konkrétnej a účinnej možnosti prístupu k advokátovi v súlade s článkom 3 smernice 2013/48, v prípade potreby na základe využitia právnej pomoci za podmienok stanovených v smernici 2016/1919, a pokiaľ samotné tieto osoby, rovnako ako prípadne ich obhajca, mali právo na prístup k svojmu spisu a právo namietať toto porušenie v primeranej lehote v súlade s článkom 8 ods. 2 smernice 2012/13.

50 Tento záver nie je spochybnený judikatúrou, na ktorú sa odvoláva vnútroštátny súd a ktorá je uvedená v bodoch 23 a 24 tohto rozsudku.

51 Po prvé totiž vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok zo 14. decembra 1995, Peterbroeck (C-312/93, EU:C:1995:437), vnútroštátne právo priznávalo súdu právomoc *ex offo* posúdiť zlučiteľnosť aktu vnútroštátneho práva s ustanovením práva Únie. Vnútroštátny súd však bol tejto právomoci zbavený, pretože lehota, počas ktorej mohlo byť toto posúdenie vykonané *ex offo*, už v čase pojednávania uplynula. Konanie vo veci samej sa naproti tomu týka otázky, či právo Únie vyžaduje, aby sa vnútroštátnemu súdu priznala možnosť skúmať *ex offo* porušenie práva Únie, hoci mu vnútroštátne právo túto možnosť zakazuje.

52 Po druhé, pokiaľ ide o judikatúru Súdneho dvora vydanú v oblasti nekalých podmienok, treba zdôrazniť, že právne vzťahy, ktoré sú predmetom režimu týkajúceho sa ochrany spotrebiteľa, sú natoľko odlišné od právnych vzťahov, o ktoré ide v rámci trestných konaní a akými sú aj právne vzťahy vo veci samej, ktoré sú pripomenuté v bode 45 tohto rozsudku, že nie je možné jednoducho len uplatniť zásady stanovené v oblasti nekalých podmienok na oblasť procesných záruk v trestných konaniach.

53 Vzhľadom na všetky vyššie uvedené dôvody treba na položenú otázku odpovedať tak, že články 3 a 4, ako aj článok 8 ods. 2 smernice 2012/13 v spojení s článkami 47 a 48 Charty sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá súdu rozhodujúcemu vo veci samej, konajúcemu v trestnej veci, zakazuje, aby na účely vyhlásenia konania za neplatné skúmal *ex offo* porušenie povinnosti príslušných orgánov podľa týchto článkov 3 a 4 bezodkladne informovať podozrivé alebo obvinené osoby o ich práve odoprieť výpoveď, pokiaľ tieto podozrivé alebo obvinené osoby neboli zbavené konkrétnej a účinnej možnosti prístupu k advokátovi v súlade s článkom 3 smernice 2013/48, v prípade potreby na základe využitia právnej pomoci za podmienok stanovených v smernici 2016/1919, a pokiaľ samotné tieto osoby, rovnako ako prípadne ich obhajca, mali právo na prístup k svojmu spisu a právo namietať toto porušenie v primeranej lehote v súlade s článkom 8 ods. 2 smernice 2012/13.

O trovách

54 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol takto:

Články 3 a 4, ako aj článok 8 ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2012/13/EÚ z 22. mája 2012 o práve na informácie v trestnom konaní v spojení s článkami 47 a 48 Charty základných práv Európskej únie

sa majú vykladať v tom zmysle, že:

nebránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá súdu rozhodujúcemu vo veci samej, konajúcemu v trestnej veci, zakazuje, aby na účely vyhlásenia konania za neplatné skúmal *ex offo* porušenie povinnosti príslušných orgánov podľa týchto článkov 3 a 4 bezodkladne informovať podozrivé alebo obvinené osoby o ich práve odoprieť výpoveď, pokiaľ tieto osoby neboli zbavené konkrétnej a účinnej možnosti prístupu k advokátovi v súlade s článkom 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/48/EÚ z 22. októbra 2013 o práve na prístup k obhajcovi v trestnom konaní a v konaní o európskom zatykači a o práve na informovanie tretej osoby po pozbavení osobnej slobody a na komunikáciu s tretími osobami a s konzulárnymi úradmi po pozbavení osobnej slobody, a to v prípade potreby na základe využitia právnej pomoci za podmienok stanovených v smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1919 z 26. októbra 2016 o právnej pomoci pre podozrivé a obvinené osoby v trestnom konaní a pre vyžiadané osoby v konaní o európskom zatykači, a pokiaľ samotné tieto osoby, rovnako ako prípadne ich obhajca, mali právo na prístup k svojmu spisu a právo namietať toto porušenie v primeranej lehote v súlade s článkom 8 ods. 2 smernice 2012/13.

Podpisy